

Review of Research

International Online Multidisciplinary Journal

Volume - 11 | Issue - 2 | November - 2021

Impact Factor : 5.7631(UIF) ISSN- 2249-894X

अनुसूचीत जाती सुधारणा योजनेतील वाढीव अनुदानाचा अभ्यास

डॉ. नंदकुमार रामचंद्र कोल्हापूरे

डॉ. नंदकुमार रामचंद्र कोल्हापूरे

सहयोगी प्राध्यापक व राज्य शासनाच्या माहिती प्रौढ, विविध राज्यांच्या महाविद्यालयांमध्ये गडहिंग्लज, कोल्हापूर.

प्रस्तावना—अनुसूचित जातीतील गावठाणांमध्ये बाहेर राहणाऱ्या समाजाच्या वाढीव अनुदानाचा
पिढ्यान्—पिढ्यान् मागसहिल्ला आहे. या समाजामध्ये महानिष्ठ्यात ५० जातींचे आहेत.....

Editor - In - Chief - Asha Lakshmi Devi

International Online Multidisciplinary Journal
REVIEW OF RESEARCH
ISSN NO: 2249-894X

Review of Research (ROR) Journal is an Online International Multidisciplinary Research Journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double-blind peer reviewed referred by members of the Editorial Board. Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

OUR CHIEF EDITORS

India

Ashok
Yakkaldevi

Iran

Bijan
Goodarzi

Bucharest

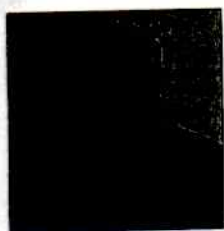
Ecaterina

Sri-lanka

Kamani
Perera

Associate Editors

Dr. T. Manichander

Sanjeev Kumar Mishra

Associated and Indexed, India

- MENDALEY
- GOOGLE SCHOLAR
- CITULIKE

- ♦ ENDNOTE
- ♦ ZOTERO
- ♦ DRJI

Content

Sr. No.	Title and Name of The Author (S)	Page No.
1	कृष्णा अग्निहोत्री के लगता नहीं है दिल मेरा आत्मकथा का अनुशीलन घाड़ने वनिता अशोक	1
2	RURAL HOUSEHOLDS ACCESS TO WATER RESOURCES: A STUDY ON IMPACT OF CLIMATE CHANGE IN MUSANZE DISTRICT, NORTHERN PROVINCE, RWANDA Dr. Rugazura Ephraim	6
3	अनुसूचित जाती सुधारणा योजनेतील वाढीव अनुदानाचा अभ्यास डॉ. नंदकुमार रामचंद्र कोल्हापूर	18
4	CULTIVATION OF OYSTER MUSHROOM: A SUSTAINABLE APPROACH OF RURAL DEVELOPMENT IN EASTERN UTTAR PRADESH Ram Autar and S. K. Shukla	22
5	SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS OF GONDHALI COMMUNITY IN BAGALKOT DISTRICT OF KARNATAKA Yashodha M. and Dr (Smt). Shashikala D. J.	28

REVIEW OF RESEARCH

ISSN: 2249-894X

IMPACT FACTOR : 5.7631 (UIF)

VOLUME - 11 | ISSUE - 2 | NOVEMBER - 2021

अनुसूची
संशोध

लोक
इत्याद

अनुसू

योजने
विभाग
सुधार
न्याय

अनुसूचीत जाती सुधारणा योजनेतील वाढीव अनुदानाचा अभ्यास

डॉ. नंदकुमार रामचंद्र कोल्हापूर

सहयोगी प्राध्यापक व राज्यशास्त्र, विभाग प्रमुख, शिवराज महाविद्यालय, गडहिंग्लज, कोल्हापूर.

प्रस्तावना:

अनुसूचीत जातीतील गावकुशाच्या बाहेर राहत असलेला समाज आहे. हा समाज पिढ्यांन-पिढ्या मागसलेला आहे. या समाजामध्ये महाराष्ट्रात ५९ जातींचा समोवडा आहे. या जाती विकासापासून वंचित राहिल्याने या जातीतील वस्तीमध्ये राहणाऱ्या लोकांचे राहणीमान उंचावणे. याकरिता महाराष्ट्र शासनाने १९७४ साली हरिजन वस्ती सुधारणा योजना सुरु केली. हरिजन वस्तीत राबवित असलेल्या या योजनेच्या हरिजन या नावाला दलित संघटनेनी विरोध केला. सदर योजनेचे नाव 'दलितवस्ती सुधारणा योजना' नावाने सुरु होती. याच योजनेचे सध्या 'अनुसूचीत जाती व नवबौध्द घटकांच्या वस्तीचा विकास' या नावाने गावपातळीवर अनुसूचीत जातीच्या वस्तीत योजना राबविली जाते.

योजनेचे स्वरूप:

दलितवस्तीत मुलभूत सुविधा जसे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा, सिमेंट रस्ते, नाली बांधकाम, स्वच्छता विषयीक सोयी मलनिस्सरण, वीज, वस्तीला जोडणारे रस्ते, समाजमंदिर इत्यादी व्यवस्था करून दलितवस्तीची सर्वांगीण सुधारणा करण्याची योजना आहे.

महाराष्ट्र शासन अनुसूचीत जाती व नवबौध्द वस्तीच्या विकासासाठी अनुदान देते. योजना सुरु झाल्यापासून शासनाच्या अनुदानात वाढ होत गेली आहे. या अनुदानवाढीत दलितवस्ती सुधारणा योजनेच्या महागाई निर्देशानुसार शासन अनुदान झालेल्या बदलाचा अभ्यास हा संशोधनाचा मुख्य विषय आहे.

उद्दिष्ट:

१. अनुसूचीत जाती व नवबौध्द सुधारणा योजनेतील वाढीव अनुदानाचा अभ्यास करणे.

गृहितक:

१. अनुसूचीत जाती व सुधारणा योजनेच्या वाढीव अनुदानाने दलित वस्तीत सुधारणा झाली आहे.